

szcsús Tej
sítási tanácsadó
Közvetítő Színpad
Disznóvénkertész Anesztezi
kító Színesz Apólo Elektronika Vájar
géro Ács Erdésztechnikus Bád
nikus Történész Sirkó és műkök
bló Aranyműves Szobrász Audi
ikikus Hangosító Vésnök Száll
sztalos Szociális munkás Száll
egyszerkesztő Webdesigner Társad
ktronikai mérnök Szőlész-borász Bördi
tikai mérnök Szőlész-technikus
százenész Sajtész Gyógyg
kozási kózoje Sportpszichológus Ré
tya kózoje Szállítás Városmér
sz Vésnök Geodéta Városmér
rtészmezők Geodéta Városmér
us Edző Longoristák Képző Bád
mémők Hentes Képző Bányamű
diológiai asszisztens Automatikai ter
ektorátor Aranyműves Fogászati
Abroncs Kőgyártó Agrár árufr
nőbi Közgyűntező Disztribú
k Vállalkozásfejlesztő Cukor-és
intező Cserkész Szakköznevelő
as Cipőgyártó Zselés Szakköznevelő
dálkozó Zselés Szakköznevelő
szóltó Zselés Szakköznevelő
Szociális munkás Gyógyszerész Vésnök
boró Gyógyszerész Zselés Szakköznevelő
gyűntező Szakköznevelő
zeti szakmunkás Szakköznevelő
tális kép- és szövegszerkesztő Webfej
usvezető Élelmiszeripari analitikus techn
művelő Csőhálózszerelő Disztrib
öldmérő Kamester Belovagló Disztrib
gtszerítő Kamester Sommelier Di
elektronikai technikus Villanszerelő Di
szerkesztelakatos Villanszerelő Di
ető kutyá kiképzője Pályaválasztási tanács
gazda Titkár Pályaválasztási tanács
szűző Népegészségügyi ellenőr
Könyvtáros Geográfus
berendez

HEVES MEGYEI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT

Pályaválasztási továbbtanulási KISOKOS pedagógusoknak

2020-21/3. szám

A Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat kiadványa

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

Pályaorientációs tevékenységeink az általános iskolában a járványügyi intézkedések betartásával	4
Tanórai keretbe építhető pályaismeret bővítést célzó tevékenységek	6
A HKIK pályaorientációs tevékenysége az általános iskolákban a megújuló szakképzés tükrében	8
Pszichológus szemmel: A szociális környezet hatása a serdülők életpályafejlődésére	10

Tisztelt Kolléga!

Pályaválasztási, továbbtanulási KISOKOS kiadványunk 2020-21/ 3. számában elsősorban az általános iskolai pedagógusok részére kívánunk szakmai segítséget nyújtani.

Az elmúlt egy év jelentősen átformálta a pályaorientációs tevékenységekhez való hozzáférés lehetőségét. Sok program, amely eddig segítette a tanulók pályaorientációját, továbbtanulási, pályaválasztási döntését, átmenetileg megszűnt vagy jelentősen lekorlátozódott. Ugyanekkor a megváltozott körülményekhez igazodva új lehetőségek is napvilágot láttak.

Jelen kiadványunkban bemutatunk néhány régi és új lehetőséget, amelyek osztályfőnöki órákba vagy egyéb szabadidős foglalkozásba való beépítésével a pedagógusok hozzájárulhatnak tanulójuk pályaorientációjához.

Federics Ibolya

*szakvizsgázott pályaválasztási tanácsadó pedagógus
Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Pályaválasztási Tanácsadás*

Pályaorientációs tevékenységeink az általános iskolában a járványügyi intézkedések betartásával

Az előző évekhez hasonlóan a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pályaválasztási Munkacsoportja a 2020/2021. tanévben is segíti a 7. és 8. évfolyamos tanulók továbbtanulási, pályaválasztási döntését, továbbá konzultációs lehetőséget biztosít a szülők és az osztályfőnökök részére, ter-

mészetesen a járványügyi intézkedéseket szem előtt tartva.

A Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pályaválasztási Munkacsoportja is azonnal alkalmazkodott az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott járványügyi intézkedési tervhez, amely a 2020/2021. tanévben a járványügyi készenlét idején alkalmazandó eljárásrendet írja elő a közoktatási intézményeknek, valamint a **484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelethez**, amely a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések betartásának legfontosabb elemeit írja elő. A közoktatási intézményekkel párhuzamosan elkészült a pedagógiai szakszolgálati tevékenységet végző szakemberek járványügyi intézkedési terve is, így azóta pályaválasztási tevékenységeinket az abban foglalt előírásoknak megfelelően látjuk el.

Intézkedések kihelyezett iskolai továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás során:

- Az ellátottak elérhetőségeit regisztrálni szükséges.
- A bemutatkozó kézfogás tilos.
- A feladatellátási helyek, iskolák fenntartóinak járványügyi intézkedéseiről előzetesen tájékozódni kell és annak maradéktalan betartása kötelező.
- Tanácsadások között az ellátott gyermekek, családok érintkezésének esélyét minimálisra kell csökkenteni, a tanácsadások között a használt eszközöket fertőtleníteni kell, a helyiségeket folyamatosan szellőztetni.
- Szülői igény és ezt alátámasztó szakmai szempontok alapján lehetőséget kell biztosítani online tanácsadásra, távtanácsadásra.
- Az osztályteremben a feladatok végrehajtásánál ügyelni kell a diákok egymás közötti távolságtartására.
- Az iskolák területén a tanácsadó szakember folyamatosan köteles maszkot viselni.

Pályaválasztási döntést előkészítő nap az általános iskola 7. évfolyamán

Továbbra is lehetőséget biztosítunk az iskolai keretek között megvalósuló ellátásaink igénybe vételére. Az idei tanévben is a második félévben a 7. évfolyamos tanulók pályaaorientációja kerül a középpontba.

7. évfolyamon, osztály szinten, osztálylétszámtól függően csoportbontásban (8-12 fő) dolgozunk a tanulókkal. A csoportos foglalkozások tanórai keretek között valósulnak meg pályaaorientációs témákat érintve 6 tanóraban.

Ezek a foglalkozásokon célunk a tanulók önismeretének mélyítése, az érdeklődési területeik és a képességeik tisztázása, de nem célja a közvetlen iskolaválasztási döntés. Gyakorlati feladatokkal, kérdőívekkel, illetve képességvizsgáló tesztekkel segítjük

a tanulókat, hogy képessé váljanak megfogalmazni erősségeiket és az esetleges hiányosságait, ezzel is ösztönözve őket a pályaválasztást előkészítő önismereti munka megkezdésére.

A foglalkozások során bemutatásra kerül a jelenlegi iskolarendszer, mely többek között tartalmazza a gimnáziumok, a technikumok és a szakképző iskolák sajátosságait és jellemzőit. Munkánk során nagy hangsúlyt kap a pályaismeret folyamatos bővítése, ahol a tanulók minél több pályát, szakmát megismerhetnek. Foglalkozásaink alkalmával játékokon és tevékenységeken keresztül bővül a tanulók önismerete és pályaismerete, mely elengedhetetlen a számukra legmegfelelőbb szakma megtalálásához.

Pályaválasztási, továbbtanulási ellátásaink az alábbi e-mail címen igényelhetők:

palyavalasztas.szakszolgalat@gmail.com

Tanórai keretbe építhető pályaismeret bővítést célzó tevékenységek

A tanév során szakmai segítséget kínálunk az oktatási intézmények számára, melynek keretében pályaaorientációs napok szakmai megvalósításában, szülői értekezletek, rendhagyó osztályfőnöki órák, illetve digitális anyagainkkal segítjük az iskola pályaaorientációs tevékenységét. Jelen írásunk olyan lehetőségekre mutat rá, amelyek a pedagógusok, osztályfőnökök beépíthetnek a mindennapi munkájukba.

A pandémiás helyzet egyértelműen új kihívások elé állítja életünk számtalan területét. A digitális oktatás több hónapos jelenléte óta olyan online anyagok készülnek folyamatosan, amelyekkel könnyedén információkat szerezhetünk akár otthonunkban is. A középiskolák nyílt napjainak megtartására az idei tanévben nem volt lehetőség, ezért a digitális információkövetítésre helyezve a hangsúlyt, az intézmények bemutatkozó online anyagokat, videókat állítottak össze a továbbtanulás előtt álló tanulók és szüleik számára. Ezek a videók közös megtekintés után, majd érdeklődés szerint kialakított egyéni vagy csoportos feldolgozásra alkalmasak. A szerzett információk feldolgozása elen-

gedhetetlen, ezért fontos visszajelzést kérni a diákoktól, mi az ami felkeltette érdeklődésüket, a megszerzett információ mennyiben segíti elő döntésüket.

Az általános iskolai oktatás a 2020/2021-es tanévben folyamatos személyes jelenléttel valósul meg, melynek keretében lehetőség nyílik projektmunkák szervezésére. A diákok kisebb, nagyobb csoportokba szerveződésével reklámfilmeket, figyelemfelkeltő plakátokat készíthetnek egy-egy szakma vagy szakmacsoportról. A csoportok kialakítása történhet például érdeklődésük szerint, amely felderítésére nagyszerűen alkalmazhatóak önkiértékelős kérdőívek. <https://palyaorientacio.nive.hu/kerdoivek>

Az iskolai pályaaorientációs tevékenységet különböző honlapok használatával is segíthetik a pedagógusok, melyek közül az alábbiakat ajánljuk figyelmükbe:

● Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat honlapja

<https://palyavalasztas.hmpedszakszolgalat.hu/>

A weblap igen interaktív, a pályaválasztás iránt érdeklődő célcsoportok számára sok hasznos információt tartalmaz. Több menüpont is segít eligazodni az online felületen. A honlapra látogatók a szolgáltatások menüpontban tájékozódhatnak a pályaválasztási tevékenységeinkről. A pedagógusoknak menüpontban interaktív játékok érhetők el több korosztály számára. A letölthető anyagok részben online lapozható formában olvashatók a szakszolgálat munkatársai által rendszeresen készített, pedagógusoknak szóló pályaválasztási kisokos tájékoztató füzetek, melyek aktu-

ális pályaválasztással, továbbtanulással kapcsolatos információkat tartalmaznak. Ugyanitt elérhető a Heves Megyei To-

vábbtanulási, Pályaválasztási Tájékoztató kiadványunk általános iskolai tanulók részére.

● Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal Pályaorientációs Módszertani Központ honlapja

<https://palyaorientacio.nive.hu/>

A középiskolai és felsőoktatási továbbtanulási lehetőségek részletes bemutatása mellett, a szakképzéshez, szakmai vizsgarendszerhez kapcsolódó aktuális információkat, közleményeket, letölthető dokumentumokat is találunk a honlapon.

Korosztályos bontásban is böngészhetünk az oldalon; az általános- és a középiskolás korosztály, illetve a felnőttek számára készített életpályatervezési szempontokat és tudnivalókat figyelembe véve informálódhatunk.

● Nemzeti Pályaorientációs Portál honlapja

<https://palyaorientacio.munka.hu/altalanos>

A tanulók szakmaismeret bővítését segítheti a különböző szakmabemutató filmek megtekintése. Ezen kívül a diákok a környezetükben élők szakmájáról, munkájáról érdeklődve is sok fontos információt össze-

gyűjthetnek, majd ezeket tanórai keretek között egymásnak bemutathatják. Érdemes ezekre a beszélgetésekre közösen felkészülni. Összegyűjteni kérdéseket, esetleg szituációs játékkal készülni az „interjúkra”.

● Innovatív Képzéstámogató Központ honlapja

<https://szakkepzes.ikk.hu/>

A megújuló szakképzési- és felnőttképzési rendszerről tájékozódhatunk, amely a Szakképzés 4.0 elnevezésű stratégia keretében jelent meg 2020-ban. Ezen a honlapon bemutatásra kerülnek a továbbtanulási lehetőségek a szakképzés területén, illetve a felnőttképzés tekintetében is hasznos információkat szerezhetünk. Itt bárki megnézheti, hogy a régi OKJ-s rendszer megszűnésé-

vel az adott szakma az új Szakmajegyzékben található 25 ágazat 174 alapszakmája közül melyikbe épült be. Az oldal országos intézménykeresőjének segítségével a szakmatanulás iskolai rendszerben történő lehetőségeiről tájékozódhatunk települések és ágazatok szerinti szűrési formában. A felületen elérhető az alapszakmák részletes leírásáról szóló tájékoztató kiadvány is.

A szakmák, pályák egyre tudatosabb megismerésére és a tanulók önmaguk felfedezésére figyelve egyre közelebb kerülnek ahhoz, hogy 8. évvégén kellő felkészültséggel választhassanak az előttük álló lehetőségek közül továbbtanulásukkal kapcsolatban. Ezen folyamat segítése közös célunk!

Federics Ibolya

szakvizsgázott pályaválasztási tanácsadó
Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Boldog Beáta

szakvizsgázott pályaválasztási tanácsadó
Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

A HKIK pályaeorientációs tevékenysége az általános iskolákban a megújuló szakképzés tükrében

A Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (továbbiakban HKIK) hosszú évek óta segíti pályaeorientációs tevékenységeivel a pályaválasztás előtt álló fiatalokat. Az idei évben kiemelt feladatuk a tájékoztatás, hiszen a **2020-as év jelentős változásokat hozott a szakképzés területén**. Az iskola-típusok átalakulása mellett új elemként jelent meg az **ágazati oktatás**. A megújuló rendszerben az Országos Képzési Jegyzék (továbbiakban OKJ) megszűnésének követ-

keztében új alapszakmák jöttek létre, melyek oktatása az iskolarendszer kereteiben folyik ezentúl.

A pályaeorientáció eredményei alapvetően meghatározzák a **szakképzés hatékonyságát**, az általa elérhető eredményeket is. A rosszul választott szakmának hosszú évekre, vagy akár az egész életre hatásai lehetnek a tanuló számára. A munkakör, a munkavégzés körülményei, a betöltött pozíció

és az elérhető jövedelem alapvetően meghatározzák a fiatal önképét, szerves részét képezik az egyéniségének, ezért nem mindegy, hogy milyen irányba indul el a tanuló.

Az új **Szakképzési Törvény** megjelenésével és az **OKJ kivezetésével** az általános iskolák kamara irányába történő aktivitása megnőtt, általunk első kézből kapnak információkat a változásokról. Rengeteg **új kifejezést** kell ismét megtanulni, vagy legalábbis értelmezni tudni azoknak, akik most állnak pályaválasztás előtt. A **technikumi képzés** előnyeit ki kell emelnünk, hiszen ez az új képzési forma **szakmát, érettségit, valamint továbbtanulási kedvezményeket** nyújt azoknak, akik ebben a formában tanulnak tovább. A szakma tökéletes elsajátításához ők is gyakorlaton vesznek részt vállalkozásoknál, ami után **munkabért** kapnak, ezt megelőzően pedig **ösztöndíjban** részesülnek. Ezek az újítások mindenképp vonzóvá teszik a szakmaválasztást, akik már tudják, milyen irányultságúak, érdekes ezt a képzési típust választaniuk.

Továbbtanuláskor a diáknak, és mindenkinek, aki segítségükre lehet a döntésben – pedagógusoknak, szülőknek –, fontos érteni és tisztában lenni az egyik fontos újítással, az ágazati képzés fogalmával, és az ahhoz kapcsolódó változásokkal.

Pályaismeretbővítést célzó tevékenységeink jelen helyzetben **online céglátogatások** formájában tudnak megvalósulni.

Tavasszal az általános iskolai tanulókra fókuszálva, Heves megyei vállalkozásokkal, cégekkel együttműködve a tavalyi évben elmaradt céglátogatások pótlására kerül sor, ahol a cégek képviselői online jelentkeznek be az érdeklődő diákokhoz és tartanak számukra interaktív **online munkahelyi bemutatókat**, ezzel segítve a tanulók szakmaismeretének bővítését.

Nehéz természetesen ugyan azt az élményt nyújtani, mintha ott lennének a helyszínen a diákok, de azt gondoljuk, hogy még így is sokkal **hatékonyabbá tudjuk tenni a tapasztalatszerzést**, mintha csak a honlapok böngészésével próbálnánk pótolni ezeket az eseményeket.

Jelenlegi helyzetben online osztályfőnöki órák és szülői értekezletek keretében kaphatnak tájékoztatást az érintett szülők, tanulók és pedagógusok az iskolarendszer átalakulásáról, ösztöndíj rendszerről, duális képzésről, valamint az új szakképzési munkaszerződés sajátosságairól a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel együttműködésben.

További kérdés esetén, kérjük keressenek az alábbi elérhetőségeken:

Kun Krisztina

Pályorientációs tanácsadó

Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Tel.: 36-429612/118

Mobil: 30/3283529

E-mail: krisztina.kun@hkik.hu

Facebook: Mesterségem Címere

A szociális környezet hatása a serdülők életpályafejlődésére

A pályatanácsadási folyamat keretei között zajló, a serdülő korosztállyal folytatott közös munka néhány sajátosságát szeretném körbejárni. Ez a korszak a tanácsadási gyakorlatban a középiskolai továbbtanulási irányokkal, szakmatanulással kapcsolatos döntéseknek, illetve döntések előkészítésének az időszaka, ezért a fiatalokkal való együttműködés során ezeket a helyzeteket elemezzük és építjük be a csoportos- és egyéni foglalkozásokba. A serdülőkorú gyermekek életük azon periódusában vannak, amikor számos fontos feladattal kell megbirkózniuk annak érdekében, hogy kialakuljon bennük az éni-identitás érzése, azaz integráltan lássák saját életüket, önmagukat a világban. Ennek a folyamatnak egyik része a pályaidentitás alakulása, tehát a saját életpályájukban betöltött szerepeik működése és megélése.

A serdülőket körülvevő szociális kontextusban a kortársak, barátok szerepének jelentősége megnövekszik, hiszen a velük folytatott interakciók során szereznek visszajelzéseket önmagukról az identitáskeresés folyamatában. Ugyanakkor a szülőktől való függetlenedés is zajlik, tehát igyekeznek az önállósodás útjára lépni és kialakítani a saját autonómiájukat.

A kutatások korábban is azt igazolták, hogy a fiatalok pályafejlődésében meghatározó jelentőségű az ún. „szignifikáns másik” jelenléte, amely személy jelenthet egy számára fontos barátot, tanárt, szülőt, rokont

(Hotchkiss és Borow 1984, in: Okiishi, 1987). Ha ezen jelentős személyek hatásait külön is megvizsgáljuk a pályaaorientációs folyamat alakulásában, akkor a kutatások szerint kijelenthető, hogy a barátok leginkább a serdülő életstílusára, viselkedési formáira, annak megnyilvánulásaira hatnak, míg a családi közeg, a szülők pedig a fiatal karrierfejlődésére gyakorolnak jelentős befolyást. A családi háttér tekintetében kiemelendő aspektus, hogy a szülők milyen mértékben követik nyomon gyermekük életpályáját, milyen támogatásra számíthat a gyermek a szülei részéről (Lindstrom és mtsai, 2007). Nemcsak a szülői monitorozás és támogatás

hatását kell kiemelni, hanem azokat az értékeket, normákat, attitűdöket is, amelyek a családi kontextus által közvetítődnek a gyermek felé. Természetesen serülőkorban előfordulhat, hogy a család által közvetített értékrendszertől eltávolodnak átmenetileg vagy tartósan, de mindenképpen hatást gyakorolnak a fiatal karrierrel kapcsolatos vágyaira, céljaira és döntéseire.

A pályatanácsadás során a szociális kapcsolatrendszer feltérképezése keretében tehát érdemes nagy hangsúlyt fektetni a családi kapcsolatok, interakciók és mintázatok azo-

nosítására. A tanácsadói helyzetben olyan eszközökkel, technikákkal is dolgozunk, amelyek segítségével azonosíthatóak ezek a folyamatok, továbbá olyan szempontokat kínálnak, amelyek által saját élettörténetük kulcsfontosságú tényezői és szereplői felismerhetőkké válnak. Ez segítséget adhat a fiatal számára abban, hogy a pályaidentitásának alakulásában tudatosabban haladjon és képes legyen megfelelően integrálni a formálódó pályaidentitását az életébe.

Tresó Kinga

pszichológus

Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Kiadó: Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Felelős kiadó: Balázsné Csuha Mária

Szerkesztette: Federics Ibolya, Tajtiné Lesó Györgyi

Készült: 2021., 100 példányban

A kiadvány az EFOP-3.2.5-17-2017 00043 számú „Az Egri Tankerületi Központ MTMI készségeinek és kompetenciáinak fejlesztése, pályaorientáció megvalósulása mellett” című projekt támogatásával jött létre.

Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

3300 Eger, Régi Cifrakapu u. 28. OM azonosító: 101898

Elérhetőségeink

Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Pályaválasztási Tanácsadás

3300 Eger, Bem tábornok utca 3.

3200 Gyöngyös, Dr. Puky Árpád utca 5-7.

palyavalasztas.szakszolgalat@gmail.com

Bejelentkezés tanácsadásra

www.hmpedszakszolgalat.hu

Tajtiné Lesó Marianna Györgyi

szakvizsgázott pályaválasztási tanácsadó pedagógus
Pályaválasztási Tanácsadás Regionális Munkaközösség vezető

Boldog Beáta

szakvizsgázott tehetséfejlesztő és pályaválasztási tanácsadó pedagógus

Borsné Horváth Edina

szakvizsgázott pályaválasztási tanácsadó pedagógus

Federics Ibolya

szakvizsgázott pályaválasztási tanácsadó pedagógus

Ivány Tímea

munka-és pályatanácsadó szakpszichológus

Tóth-Vági Eszter

pályaválasztási tanácsadó pedagógus

Tresó Kinga

pszichológus